

1914 aug. 26. sz. 146. sz. 25. oldal
F. K. Horvitz Zsigmond

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN:
Egy óra 1 korona
Negyedévre 3
Egyes szám ára 4 fill.

VIDÉKEN:
Egy óra 1 K 50 f.
Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhatodik évfolyam.
175-ik szám.
Csütörtök 1914. augusztus 27

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horvitz Zsigmond.

Háromnapos csatánk Oroszországban.

Teljes győzelmünkkel végződött

A hatvan kilométeres csatavonalon.

Budapest, aug. 26. A hadisajtószállásról jelentik a Magyar Távirati Irodának:

A Krassnik mellett lefolyt háromnapos csata tegnap a mi győzelmünkkel végződött. Az oroszokat mintegy 60 kilométer széles csatavonalon állásaikból kiverjük. Az oroszok fejvesztetten menekültek észak felé. (Miniszterelnökség sajtóoszt.)

Angol tábornok

a francia hadsereg főparancsnoka.

Bécs, aug. 26. A Neuer Freie Presse jelenti: Párisból Berlinbe érkezett jelentések szerint, French tábornok, az angol szárazföldi hadsereg parancsnoka, az északi francia haderőnek, tehát nemcsak az ottani angol csapatoknak, hanem az északi francia csapatoknak is, főparancsnokává neveztetett ki. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Az okkupált Belgium főkormányzója.

Berlin, aug. 26. A Wolff-ügynökség jelenti: A belgiumi okkupált területek főkormányzójává a német császár Goltz báró tábornoszernagyot nevezte ki, aki új tevékenységének megkezdésére már Belgiumba utazott. (Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Szolyvai
hugyhajtó és hugysavoldó gyógyvíz.

Dr. Kétly, Dr. Bókay, Dr. Widerhoffer orvostanárok nyilatkozatai alapján
elsősorú gyógyhatású: csusz, köszvény, hólyag, vesebajoknál, cukorbetegség, húgyhólyagok, epekő, ótvágytalanság és gyomormegbetegedés ellen. — Kitűnő ízű üdítő ital. —
Mindeműt kapható. Főraktár Fűszerkereskedők Részvénytársasága Debrecen.

Diadalmas előnyomulásunk

Oroszországba.

Lemberg örömmámorban.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hadisajtó szállásról a következő távirati jelentés érkezett:

Csapatunk előnyomulása a Visztula mindkét oldalán föltartóztatlanul folyik. A folyótól nyugatra haderőink, csatlakozva a német szövetségeseihez, kisebb csatározások közben átlépték a Lysagorát és tegnap elérték a Kamienna folyónak Kielce és Radom között elterülő részét.

A Visztulától keletre győzelmesen előrenyomuló haderőnk augusztus 23-án Kraszninál, uton Lublin felé, két orosz hadtestnek egy erős csapatrészt visszavetett. Orosz részen 1000-nél több ember esett el, köztük sok tiszt. Csapatunk zászlókat, gépfegyvereket és ágyúkat zsákmányoltak.

Novoselica közelében mintegy huszezernyi legnagyobb részben lovasságból álló orosz haderőt vertek teljesen vissza a csapataink. Az ellenségből több száz foglyot ejtettünk. Rohamos visszavonulásukban az ellenséges csapatok sok hadiszert hagytak a harc színterén.

Lembergben a lakosság teljes örömjongása közben tegnap érkezett meg a határmenti harcok során elfogott orosz katonák első nagyobb csoportja. A lakosság öröme megnövekedett, amidőn az ellenségtől elvett gépfegyvert megpillantották. (Minisztereln. sajtóoszt.)

A szerb harctérről.

Sarajevó, aug. 24. Az ellenséget, amely még az Uvác és Varditse feletti területeken folytatott operációink megkezdése előtt saját határterületeinkre nyomult be, e hónap 20-án megtámadtuk és ugyanolyan jól megválasztott, mint megfelelően előkészített pozícióból Uzice irányában visszavetettük a határon. Ezekben a harcokban, amelyekben a skutari-i német különítmény is önként és dicső módon részt vett, csapataink a nehéz terep és az ellenség szivós védekezése mellett is az alkalmas területen készített megerősített pozíciókból küzdő ellenséggel szemben bámulatra méltó hősiességgel küzdöttek. (Miniszt. sajtóoszt.)

Hadihajónk a német-japán háborúban.

Berlin, aug. 25. A Wolf-ügynökség jelenti: Az osztrák-magyar nagykövet a következő kijelentést tette a külügyminiszteriumban: A Kiaocsauban állomásozó „Kaiserin Elisabeth” hadihajó parancsnoka, ugyiszintén a tokiói osztrák-magyar nagykövet legmagasabb megbízásból azt a távirati parancsot kapta,

hogy a „Kaiserin Elisabeth” Kiaocsauban szintén részt vegyen a harcokban.

A monarkia nagykövetének ezt a kijelentését a német sajtó a legnagyobb örömmel kommentálja.

A német hadsereg Namur várában.

Berlin, aug. 25. A Wolf-ügynökség jelenti: A németek Namur városát és több erődjét bevették. Maradt még négy erőd, azokat erősen bombázzák és bevételük küszöbön áll.

Nagy hadizsákmányunk Oroszországban.

3000 fogoly, 3 zászló, 20 ágyú és 7 foggattal ellátott gépfegyver.

Budapest, aug. 25. A sajtó hadiszállásról hivatalosan jelenti: A Krassnik melletti harcokban a legújabb jelentések szerint több, mint 3000 foglyot ejtettünk, 3 zászlót, 20 ágyút és 7 foggattal ellátott gépfegyvert zsákmányoltunk. — Azok az orosz tiszték, akik a japán hadjáratban résztvettek, egybehangzóan kijelentik, hogy a mi katonáink támadása sokkal hevesebb volt, mint a japánoké.

Már német a belga sajtó.

Berlin, aug. 25. A Wolf-ügynökség jelenti: A belga sajtó, az Antwerpenit kivéve, német nyelven jelenik meg.

40 cm.-es ostrom-mozsarak a német tüzei között.

Berlin, aug. 25. A Wolf-ügynökség jelenti: A berlini lapok, a vezérkar engedelmével, Lüttich várának Loucin nevű páncélerődítményéről fényképeket tesznek közzé, amelyek a német nehéz tüzérség munkájának borzalmas hatásáról adnak hű képet. A nagy közönség most először értesült a 40 cm.-es ostrom-mozsarak létezéséről, amelyek közül egy is elég erős arra, hogy a legerősebb betonpáncélt is átüsse. Ezek a lövegek voltak nyilván azok, amelyekről a főhadiszállásmester közölte, hogy az ellenség nem ismerte őket. Az a körülmény, hogy béke idején képesek voltak ilyen ágyúkat készíteni, anélkül, hogy a külföld erről tudomást szerzett volna, — legfényesebb bizonyítéka annak a kötelességérzetnek, amellyel a háborút béke idején előkészítették. (Min. eln. s.-oszt.)

Büntetik

a hamis hírek terjesztőit.

A hadvezetőség rendelete.

Debreczenben is életbe lépett.

Városunk polgármesteréhez átirat érkezett, melynek tartalma a következő:

Katonai eredmények elérhetése céljából feltétlenül szükséges, hogy a harcoló hadsereg mögött teljes nyugalom uralkodjék s hogy a katonák, hivatalnok és lakosság minden alkalommal a nyugalom fenntartásáról gondoskodjék. Ezen követelménytől vezérel-

ve, a polgári köztársaságra apellálva és a nagy felelősség tudatában a hadsereg legfelsőbb vezetősége 350. és 437. sz. rendeletei alapján a következőket rendeltem el:

„Szükségessé válhat a határon belül is a szigorú letartóztatása, amelyek némely esetekben tényleges bűnösöként ítélandók el és az n köz-égek, ahol zavargások fordulnak elő, büntetésből esetleg felégetendők.”

A hadvezetőséggel egyetértve és a hadműveletekre nézve fenntartandó kizárólagos megbízható nyugalom érdekében megmáshallan akaratom bá kivel szemben is feladatokat erős kezzel végrehajtani, ezért rendeltem:

1. Ezen hirdetmény a polgári hatóságok, a VII. hadtest parancsnokság területén élő lakosság között használt nyelveken mielőbb akként teendő közhírré, hogy arról mind nki tudomást szerezzon.

2. A politikai hatóságok, a csendőrség, pénzügyőrség, erdőészeti és határrendőrségi és valamennyi községi előjáróságok felhívotnak ezennel, hogy saját hatáskörükben mindazon intézkedéseket fogantossák, melyek rendzavarás eshe.őségeinek megelőzésére alkalmasak, ha azonban ezt (t. i. a rendzavarás) megállapítást nyert volna, minden eszközzel oda kell hatni, hogy ez már csirájában folytassék el, illetve a keresztülvitellel megbízott katonai parancsnokságok keletlen támogatásának.

Megtiltok mindenféle gyülekezést, mely politikai ingerültséget és hangulatot keltené. Felhívom az arra hivottak figyelmét, hogy a sajtót figyelmeztessék a jelenleg feltétlenül megkívánt politikai mérsékletre, azokra való felelősségre, illetve letartóztatására, akik el-leeszegeülnek s mindazon személyek ellen, akik szenzációs, de igazságnak meg nem felelő híreket terjesztenek, kik katonai műveletek ellen irányuló meggondolatlan és illetéktelen bírálatokkal a lakosságot ok nélkül nyugtalan, bizalmatlanná tehetnék és közönség felelősséget idéznének elő, — továbbá azon megbízhatatlan személyekre való felelősségre (ha szükség van rá, minden eshe.őségek megelőzése céljából) letartóztatására, akik a háborús időkben gyakran egész indoktalanul és önkényesen az élelmiszereket drágítják, ha ezen körülmény nyugtalanságot vonna maga után, s a legerélyesebb eljárásra vonna maga után, s a legerélyesebb eljárásra midazok ellen, akik az ellenségnek valami módon, (eladás, levelezés, stb.) előnyt nyújtanak.

3. A letartóztatásoknál a legnagyobb szigorral kell eljárni és tévedések elkerülése végett (kivéve azon esetet, mikor a bűnös teiten éretett, avagy szökési kísérlettel gyanussá van) mindig előbb kihallgatandó a polgári hatóság által. Ez köteles a katonai hatóságokat késedelem nélkül és minden tekintetben támogatni. Ha ezen támogatás hiányzana, akkor a katonai parancsnokság egyedül fog közbelépni.

4. Utalok az 1914. évi június hó 28-án Pras 811. szám alatt hozott hadállapot-hirdetményekre.

5. A politikai hatóságok értesítetnek azon időpontra, mikor kell a polgári kivételes intézkedéseket valamely községben életbe léptetni.

6. A polgári hatóságok ezennel felhívotnak, hogy polgári őrséget alakítsanak igazolt, közismert, intelligens, értelmes, megbízható és kipróbált hazafias egyénekből (katonai állomáshelyeken csakis a katonai parancsnoksággal egyetértve, illetve ennek ut-

mutatása alapján,) akik az állam és magántulajdon, csend és rene feleit örködjének és a fegyveres erőt ezen feladatában támogatásuk és mentesítsék. Ezen őrségek fegyverrel való ellátásáról későbbi intézkedésig nem kell gondoskodni. Ilyen intézkedés csak a felelős polgári hatóságtól jöhet. Az eszeleges fegyverrel való ellátását engedélyezését magának tartom fenn. Ilyen polgárőrséget minden lehető erkölcsi támogatásban fogok reszesíteni.

7. A végrehajtással megbízom a hadtestnek minden állomás- és önálló csapat parancsnokságát. Elvarom tőlük, hogy megfontolt, előrelátó, igazságos (és ha más mód nem maradna) kiméret nélküli eljárásokat. A működő csapatok parancsnokai ezen felhasználás a működő főparancsnoktól kapják meg.

8. Általában ítéletek azonnal a tetteiken vagy közvetlenül a lejáróztatás után hajthatók végre a bűnösökön, vagy a helyzet tekintetbe vételével mellélt tisztokon is. Ítéletek végrehajtására nézve a fegyveres erő részére kiadott szolgálati előírások határozományai az irányadók.

9. Ezen határozat augusztus 22-éről 23-ára menő éjjel 1 p. hatályba.

10. A 3., 5., 7., és 8. pontokban foglalt rendelkezések további intézkedésig nem érvényesek a Maros északi részén levő területen, de fentartom magamnak, hogy a polgári hatóság javaslatára ezen rendelkezések hatályát ezen területre vagy annak egyes részeire is kitejesszem.

11. Közöltetik valmannyi katonai parancsnoksággal, a hadvezetőség területén fekvő összes törvényhatóságokkal és mindkét kormány iztossal.

Kaross s. k.
vezérőrnagy.

Fenti hirdetményt azzal teszem közzé, hogy annak 1., 2., 4., 6. pontjai folyó hó 23. napján városunk területén életbe lép.

Kovács József,
polgármester.

Az Augusztus szanatórium készen áll.

Adjuk oda tábori kórháznak.

A Nagyerdő egyik legszebb helyén készen áll a tüdőbetegek számára emelt szép, modern és tágas épület: az Augusztus-szanatórium, amely még üresen áll.

Nem tehetnénk üdvösebb, hazafiasabb dolgot, mintha ezt a kényelmes, tágas épületet felajánlanánk és berendeznénk tábori kórháznak. Könnyen elférne benne 500-600 sebesült s amellyel az orvosok és ápolók részére is bőven rendelkezésre álló mellék épületek is volnának.

Itt állunk az iskolai év kezdetén, — már ebből a szempontból is helyes volna, ha a háború vitéz, megsebesült harcosait itt egy helyre hoznánk össze, ahol minden tekintetben pompás és kényelmes helyük lenne.

Reméljük, hogy ez a felvetett eszme nem fog üresen felhangzani s az illetékes tényezők nemcsak foglalkozni jognak ezzel a kérdéssel, hanem mihamarabb döntenek is!

HIREK. Szezon.

Rácországból, Szerbiából . . .

Rácországból, Szerbiából
Bizony egy cudar világ van. —
Dörög az ágyu, villog a kard,
Melyet eddig a rozsda mart.

Szájhős Györgye, most légy vitéz!
A magyar mindig harcra kész, —
Ha nem kellett a bakesség,
Itt vagyunk most mint ellenség!

Folyik a harc mindenfelé,
Borul a rác már befelé,
Alkonyodik Szerbiának,
Soha többé föl nem támad!

Iglándy.

— **Orosz hadifoglyok Debreczenben.** A napokban megtörtént, hogy csapatunk Orosz-Lengyelországban megtámadtak egy csapat orosz gyalogságot. — Az orosz hadifoglyokat Ausztria és Magyarország különböző helyeire szállítják. Ma reggel érkezett Debreczenbe negyven vagon orosz katona. A foglyok látára a neptőneg nagy örömjongásba tört ki. A foglyok között volt egy tabornok és nyolc tiszt is.

— **Kérelem a polgárőrökhöz.** Rosta István rendőrkapitány mai napon a következő felhívást adta ki: „Felkérem mindama debreczeni lakosokat, akik polgárőrökül jelentkeztek, hogy a polgárőrség szervezése, a polgárőrök teendőinek megállapítása és szolgálatra beosztása végett a folyó hó 28-án, azaz pénteken délután 4 órára, a városháza közgyűlési termében mindannyian megjelenni sziveskedjenek. Ez alkalommal felkérem megjelenésre mindazokat az egyéneket is, akik a megalakítandó polgárőrségek vezetését elvállalni hajlandók.

— **Iskolai év kezdete az állami reáliskolában.** Az állami reáliskolában szeptember hó 1-én napján lehet beiratkozni; későbbi beiratkozáshoz igazgatói, esetleg főigazgatói engedély szükséges. Beirásdíj 15 korona 70 fillér. Az 1914-15. iskolai év elejére kitűzött javító különbözeti, felvételi pót- és magánvizsgálatok kezdete aug. 29-én délután 3 óra. Egyéb felvilágosítás az igazgatói irodában kapható. Debreczen, 1914. aug. 25-én. Az állami reáliskola igazgatósága.

— **Betiltott bucsu.** A belügyminiszter leiratban értesítette Szabolcs vármegye alispánját, hogy a máriapócsi bucsunak e hó 28-án való megtartását betiltja. Ennek alapján felhívja az alispánt, hogy a rendelet betartásáról megfelelően gondoskodjék. A bucsu betiltásáról tegnap átiratban értesítették Debreczen város polgármesterét.

— **Szerb fej a debreczeni baka borjújában.** A sebesültekkel szerbiából érkezett katonák a budapesti pályaudvaron elhelyezésre vártak, midőn hirtelen kellemetlen szag áradt szerte. Jó ideig kutatták, hol a forrása a penetráns illatnak, amíg végül az egyik vitéz egy debreczeni baka megszólalt; Lehet, hogy az én szerbem, majd utána néztek: Elővette hatborjóját, kotorászni kezdett, majd szerb katonafejűt vont elő cókmojkja közül. Persze, nagy volt a megdöbbenés, a baka azonban, mintha

a világ legtermésze esebb dolgát cselekedte volna, így folytatta mondókáját: Amikor harcban mentem és elbucsuztam enyéimtől, édesapám ugyancsak a lelkemre kötötte, hogy azután rác nélkül haza ne jöjjenek a csatából. Az egész embert nem tudtam elhozni, hát mutatónak, — gondoltam, — elég lesz a feje is! Ott szuntam le a szabácsi mezőn, amikor puskát emelt rám . . . A baka különös hadiszakmányát természetesen elkobozták és gondoskodtak az elföldeléséről.

— **A főiskolai tanfolyamokon** (theologiai, jogi és bölcsészeti) az előadások 1914 október 5-én kezdődnek meg. A beiratkozások szeptember 30-ig tartanak. Az iskolai jótétemények (tandij, internátus, konviktus) iránt beadott kérvények elintézése szeptemberben történik, ily kérvényeket szeptember 10-ig elfogadunk az elintézésről külön értesítést küldünk. Theologiai alapvizsgák szeptember 21-én kezdődnek. Jogi alapvizsgákért a kérvényeket szeptember 12-én délig kell beküldeni, a vizsgák 14-én és 15-én lesznek. Debreczen, 1914. augusztus. 24. Dr. Kun Béla, akad. igazgató.

— **Beírás a ref. főgimnáziumba.** A debreczeni ref. főgimnáziumban a beírás szeptember 1-8 napján délelőtt történik; az első négy nap csak a prot. vallásúak vétetnek fel, az 5-ik naptól kezdve bármely vallásúak, 9 órától 11-ig csak az első osztályba, 11-12-ig bármelyik osztályba lehet iratkozni. Szeptember 16-án a tanítás megkezdődik. A javító-, pót- és magánvizsgálatokat a rendes időben tartjuk. És pedig, a javító- és pótvizsgálatot a VIII. osztályban szeptember 1-én, az I-IV. osztályban szeptember 2-án, az V-VII. osztályban szeptember 3-án délelőtt; a magánvizsgálatot a VIII. osztályban szeptember 1-én, az I-IV. osztályban szeptember 4-én, az V-VII. osztályban szeptember 5-én és pedig délelőtt az írásbeli, délután a szóbeli vizsgálatot a különbözeti vizsgálatok szeptember 1-én délelőtt lesznek. Debreczen, 1914. aug. 25. Az igazgatóság.

Legujabb.

Budapest polgármestere a Krasznik melletti ütközetről

Budapest, aug. 26. A székesfőváros polgármestere ma hirdetményt ragasztatott ki a főváros területén, amelyben örömmel adja hírül a székesfőváros közönségének, hogy vitéz hadaink Orosz-Lengyelországban Krasznik mellett hatalmas ütközetben több orosz hadtestet vertek meg három napi csata után. Majd a következőket írja: Örülünk a büszke kezdetnek, mely méltan sorakozik hatalmas szövetségünknek a nyugati harctéren kivívott diadalához. Bizzunk további sikerben és minden eredményünk legyen az ellenséget üldöző dicső csapatainkkal. (Min.-eln. s.-oszt.)

Szövetségi hűség-jelvények kibocsátása.

Budapest, aug. 26. A fővárosi közönség körében rendkívül elterjedt a német, osztrák és magyar szövetségi hűségjelvények kibocsátása, hogy a befolyó jövedelem nemcsak a humanitárius célt szolgálja azzal, hogy megsebesült harcosaink szenvedéseit segít könnyíteni. A jelvény viselése pedig a lelkesedés kifejezése azért a történelmi jelentőségű szövetségért, amely most a német, magyar és osztrák tüzkerelességben elválaszthatatlanul összeforr a csatamezőkön. E jelvények megrendeléséért érdeklődők forduljanak a Szövetségi hűség irodájához Budapest, Papnövelde-utca 4-6. sz. (Miniszterelnökség sajtóoszt.)

A szerkesztésért felelős: **A LAPKIADÓ.**

CSOMAGOLÓ - PAPIROS

(Ujság papiros)

Helyszüke miatt

OLCSÓN-ELADÓ.

Rendkívül alkalmas:

 Gyümölcs, zöldség,
csemetefák, virágok stb.
csomagolására.

Megrendelhető:

DEBRECZEN

kiadóhivatalban

Debreczen, Darabos-utca 7. sz.

5 kilogramm postacsomag **60** fill.